

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
FIRST SEMESTER

Subject: History of Dalit Movement in 19th Century in India (HISMJE-101)

Date: 23/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) How can we make use of the genre of Dalit Literature in order to construct a historiography of the Dalit Movement. Give examples.
- 2) Explain the Merits & Demerits of Caste system in India.
- 3) Discuss in detail the Policy measures taken by the British towards Dalit emancipation in Modern India.
- 4) Review the efforts taken by Mahatma Jotirao Phule for liberating the 'Shudras' from their traditional 'slavery'.
- 5) Evaluate the contribution of Gopal Baba Valangkar to the Dalit movement in Modern India.
- 6) Evaluate the Contribution of Shahu Maharaj to the Dalit Movement in modern India with special reference Boarding and Reservation in jobs.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) Explain the reasons for the Dalit Movement in India.
- 2) Define the concept of 'Dalit'. Give Various definition of Dalit.
- 3) Discuss the efforts taken by various Socio-religious reform Movements towards improvements of social. Status of Dalits in Modern India.
- 4) Evaluate the Contribution of Shivram Janba Kamble to the Dalit Movement in Modern India.
- 5) Review the efforts taken by various Christian Missionary organisations towards emancipation of the Dalits in India.
- 6) Explain the origin of Caste system in India.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) दलित चळवळीचे इतिहास लेखनशास्त्र विकसित करण्यासाठी आपण दलित साहित्य या कोटिक्रमाचा उपयोग कोणत्या प्रकारे करून घेऊ शकतो. हे सोदाहरण स्पष्ट करा.
- २) जातिसंस्थेचा गुण-दोष स्पष्ट करा.
- ३) आधुनिक भारतात दलितांच्या बंधमुक्तीसाठी ब्रिटिशांनी राबवलेली धोरणाची चर्चा करा.
- ४) गुलामगिरीतून शुद्रांची मुक्तता करण्यासाठी महात्मा जोतिराव फुल्यांनी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.
- ५) आधुनिक भारतातील दलित चळवळीला गोपाळ बाबा वलंगरांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- ६) विद्यार्थ्यांसाठीची वसतिगृहे आणि नोकऱ्यांमधील आरक्षणांच्या दलित चळवळीला शाहू महाराजांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा.

(४०)

- १) दलित चळवळीच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
 - २) दलित या संकल्पनेचा अर्थ स्पष्ट करून दलित चळवळीचे विविध व्याख्या लिहा.
 - ३) आधुनिक भारतातील दलितांचे सामाजिक स्थान सुधारण्यासाठी विविध सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळींनी केलेल्या प्रयत्नांची चर्चा करा.
 - ४) आधुनिक भारतातील दलित चळवळीला शिवराम जानबा कांबलेयांच्या योगदानाचे मूल्यमापन करा.
 - ५) विविध ख्रिस्ती मशिनरी संस्थांनी भारतातील दलितांच्या बंधमुक्तीसाठी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.
 - ६) भारतातील जाती संस्था उगमा बदल माहिती लिहा.
-